

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

SSA Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa A. G.

przeciwko Oficynie Wydawniczej „A.(...)” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. i D. P.

o ochronę praw autorskich i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 listopada 2010 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie o kosztach

zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 5 maja 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie; zasądza od pozwanej na rzecz powoda 1.200 (jeden tysiąc dwieście) zł kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 5 maja 2010 r. Sąd Apelacyjny w P., na skutek apelacji pozwanych Oficyny Wydawniczej „A.(...)” Sp. z o.o. w P. i D. P., zmienił wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 6 marca 2008 r. w ten sposób, że zobowiązał pozwanych solidarnie do zamieszczenia w formie płatnego ogłoszenia, poza działem ogłoszeń drobnych, w miesięczniku „J.(...)” oraz dzienniku „G.(...)”, wydanie ogólnopolskie sobotnio-niedzielne, ogłoszenia o następującej treści: „Oficina Wydawnicza A.(...) sp. z o.o. w P. i D. P. oświadczają, że w książce pt. „Encyklopedia Muzyki P.(...)” D. P.

dopuścił się plagiatu w stosunku do A. G., autora polskiego przekładu większości haseł wykorzystanych w powyższej książce w zakresie liter od „A” do „G”, dotyczących muzyków zagranicznych. W związku z powyższym Oficyna Wydawnicza „A.(...)” spółka z o.o. w P. i D. P. przeprasza A. G. za dokonanie naruszenia prawa autorskiego” (pkt 1a), nakazał zaniechanie pozwanej oficynie dalszego wprowadzania do sprzedaży książki „Encyklopedia Muzyki P.(...) zawierającej tłumaczenia dokonane przez powoda A. G., bez jednoczesnego wskazania go jako autora tych tłumaczeń (pkt 2a), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt 1c). W pozostałej części apelacja podlegała oddaleniu (pkt 2) Ponadto Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 15.200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego (pkt 3).

Na postanowienie w przedmiocie kosztów pozwani wnieśli zażalenie w części przekraczającej 2.534 zł, tj. co do kwoty 12.666,00 zł. Wnieśli o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego w wysokości 2.534 zł. Pozwani zarzucili naruszenie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 k.p.c., polegające, ich zdaniem, na błędnym obciążeniu strony pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego i apelacyjnego w całości. Zarzucono ponadto naruszenie § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, przez przyjęcie czterokrotności stawki minimalnej w oparciu o ustalenie, że postępowanie w przedmiotowej sprawie było szczególnie skomplikowane pod względem faktycznym i prawnym, wymagało udziału w wielu czynnościach i sporządzenia wielu pism procesowych oraz wiązało się ze znacznym nakładem pracy pełnomocnika powoda. Powód w odpowiedzi na zażalenie pozwanych wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, podlega aktualnie rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy (art. 394¹ pkt 2 k.p.c.).

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Niezależnie od tej zasady, w myśl art. 100 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty mogą być wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu

wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Skarżący odwołują się do treści art. 100 k.p.c., który to przepis daje sądowi szerokie możliwości orzecznicze w postaci rozdzielenia kosztów procesu według wyniku sporu, ich zniesienia – gdy koszty się „równoważą” oraz zasądzenie całych poniesionych kosztów od przeciwnika, gdy ten uległ w przeważającym rozmiarze. Przy orzekaniu na podstawie art. 100 k.p.c. istotne znaczenie ma wynik sprawy oraz rozmiar wydatków poniesionych przez strony. Bez tych danych nie da się miarodajnie uzasadnić decyzji orzeczniczej.

Zdaniem strony skarżącej zarówno apelacja i skarga kasacyjna w istotny sposób doprowadziły do zmiany wyroku Sądu Okręgowego. Tylko jedno z roszczeń zgłoszonych w pozwie i uwzględnionych w wyroku Sądu Okręgowego zostało uwzględnione w kształcie w pełni zgodnym z żądaniem powoda. Skarżący uznał, że wprawdzie wyrok sądu odwoławczego jest w dalszym ciągu zasądzający, lecz różni się od wyroku sądu pierwszej instancji na korzyść pozwanych.

Sąd Najwyższy podziela wyrażony w sprawie pogląd, że postępowanie w przedmiotowej sprawie, prowadzone prawie 8 lat, miało skomplikowany pod względem prawnym i faktycznym charakter. Sprawa toczyła się przed wszystkimi instancjami sądowymi, w tym także przed Sądem Najwyższym. Powód wytoczył i popierał powództwo o ochronę autorskich praw osobistych w związku z popełnieniem plagiatu w książce pt. „Encyklopedia Muzyki P.(...)”. Żądania strony powodowej dotyczyły zarówno ochrony praw niemajątkowych, tj. roszczenia o zaniechanie naruszeń czy zniwelowania skutków naruszenia przez złożenie stosownego oświadczenia w prasie, jak i środków majątkowych, tj. roszczenia o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę. Z punktu widzenia interesów strony powodowej oraz zakresu sformułowanych żądań nie ulega wątpliwości, że organy wymiaru sprawiedliwości w zdecydowanej większości pozytywnie odniosły się do powództwa A. G. Okoliczność naruszenia praw autorskich strony powodowej została wykazana, a oddalenie jej roszczeń nastąpiło w stosunkowo niewielkim zakresie. Podstawową sprawą było bowiem przypisanie stronie pozwanej dopuszczenia się plagiatu na szkodę powoda. Tym samym zastosowanie art. 100 zdanie 2 k.p.c. było prawidłowe.

O tym, w jakim stopniu strona wygrała lub przegrała sprawę decyduje rezultat przeprowadzonego porównania roszczeń dochodzonych z roszczeniami ostatecznie uwzględnionymi, przy czym porównania tego dokonuje się mając na względzie

ostateczny wynik procesu. Żadnego znaczenia, dla oceny stopnia w jakim strona wygrała lub przegrała sprawę, nie ma natomiast to, czy sąd rozstrzygając sprawę podzielił argumentację prawną przedstawioną przez stronę oraz czy uwzględnił, a jeśli tak to w jakim zakresie, podniesione przez stronę zarzuty (por. postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2010 r., III CZ 65/09, niepubl.)

W tym stanie rzeczy należy uznać, że Sąd Apelacyjny wydał trafne rozstrzygnięcie, mając na uwadze skomplikowany charakter przedmiotowej sprawy. Koszty postępowania kasacyjnego, jak również apelacyjnego, powinni ponieść pozwani w całości, w tym powinni zwrócić powodowi koszty zastępstwa procesowego w wysokości czterokrotności stawki minimalnej.

Wobec powyższego zażalenie podlega oddaleniu (art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.), z zasądzeniem od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego (art. 98 § 1 k.p.c.).